

Datum: 2026-04-10

Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer

Drift-, bygg- och anläggningsarbeten i Västra
Götalandsregionens fastighetsbestånd

Innehåll

1. Bakgrund	2
2. Revideringar sedan föregående version	3
3. Rutiner och dokument	3
4. Begrepp och organisation	4
5. Inför arbete.....	4
6. Samordning och samverkan	5
7. Generella Skydds- och Ordningsregler	6
8. Trafik med motorfordon	8
9. Ordning och reda på arbetsplatsen.....	8
10. Skyddsanordningar	9
11. Stöld, inbrott och skadegörelse.....	10
12. Transporter inom byggnad	10
13. Personlig skyddsutrustning	11
14. Brandsäkerhet	12
15. Arbeten med farliga ämnen	16
16. Fysikaliska arbetsmiljörisker	18
17. Avfall.....	19
18. Håltagningar och tätning.....	19
19. Arbeten med tekniska system	20
20. Arbete med maskiner och fordon	22
21. Markarbeten.....	23
22. Disciplinära åtgärder	24
23. Kontakt	24

1. Bakgrund

Inom Västra Götalandsregionens (VGR:s) fastighetsbestånd pågår samhällsviktig och livsuppehållande verksamhet dygnet runt, året runt. Därför är det viktigt att alla som arbetar inom VGR:s fastigheter bidrar till en god säkerhetsmedvetenhet.

I begreppet fastighetsbestånd och fastigheter inkluderas så väl inomhus- som utomhusmiljöer.

När entreprenörer och konsulter arbetar för VGR representerar de inte bara sitt företag utan även oss som beställare. Genom sitt sätt att agera och utföra sina uppdrag ska entreprenören och konsulten bidra till att skapa en trygg och säker miljö. Det sker bland annat genom följsamhet till dessa säkerhetsföreskrifter, samt genom att ta hänsyn till såväl fastigheterna som till de verksamheter som verkar inom fastigheterna.

Entreprenörer och konsulter är skyldig att:

- följa Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer.
- informera all sin personal, såväl anställd som inhyrd, om dessa Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer.

Handläggare BAS-U (Byggarbetsmiljösamordnare utförande) är skyldig att:

- infoga dessa Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer tillsammans med sina egna ordnings- och säkerhetsföreskrifter i projektets arbetsmiljöplan.

Allt arbete ska så långt som möjligt utföras i samverkan mellan Regionområde Västfastigheter drift (Driften), entreprenör/konsult och verksamhet.

Kontakta alltid beställarens projektledare vid frågor och funderingar.

Det finns en kortare och mer lättläst broschyr av *Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer*. Broschyren heter "Vägledning i ordning och säkerhet" och ska delas ut i byggbodar och driftenhetens lokaler.

Entreprenörer och konsulter är även skyldiga att följa de lokala säkerhetsföreskrifter som råder hos VGR:s verksamheter. Det finns exempelvis särskilda föreskrifter för

arbete inom verksamheter som operation, psykiatri, infektion med flera. Beställaren tillser att entreprenörer och konsulter får del av dessa lokala säkerhetsföreskrifter.

2. Revideringar sedan föregående version

Sedan föregående version har omfattande revideringar genomförts, ett flertal punkter har lagts till i detta dokument. Den främsta orsaken är att ordnings- och säkerhetsföreskrifter från mallar för Arbetsmiljöplaner har flyttats till detta dokument.

I mallar för Arbetsmiljöplaner hänvisas nu till dessa Säkerhetsföreskrifter för Entreprenörer, vilka ska inarbetas i Handläggare BAS-Us ordnings- och säkerhetsföreskrifter i handläggare BAS-U's Arbetsmiljöplan.

Dessa Säkerhetsföreskrifter för Entreprenörer gäller nu även i tillämpbara delar för konsulter.

3. Rutiner och dokument

Till dessa Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer hör ett antal dokument. För tillgång till dessa dokument kontakta beställaren/projektledaren.

- Administrativa Föreskrifter för ramavtalsentreprenörer eller upphandlade entreprenörer.
- Administrativa Föreskrifter för ramavtalskonsulter eller upphandlade konsulter.
- Projektanpassad Arbetsmiljöplan.
- Arbetsbegäran.
- Beställning för avstängning av brandlarm.
- Sekretessförbindelse.
- Verksamhetsspecifika rutiner, så som exempelvis arbete på psykiatrisk vårdavdelning, infektion, operation med flera
- Brandskyddsrutiner.
- Krishanteringsplan byggprojekt.
- Kontaktlista

4. Begrepp och organisation

Beställaren kan representeras av projektledare från Regionområde Västfastigheter bygg och förvaltning eller medarbetare från Regionområde Västfastigheter drift (Driften) beroende på typ av uppdrag.

Med begreppet Driften avses VGR:s interna driftenhet eller upphandlad driftentreprenör.

5. Inför arbete

Samtliga entreprenörer och konsulter ska skriva på en [sekretessförbindelse](#) där den enskilde personen lovar att inte berätta om saker som kan vara känsliga eller hemliga. Exempelvis om personer man möter, patienters hälsotillstånd eller ritningar och information om tekniskt känsliga utrymmen. Orsaken är patientsäkerheten och den personliga integriteten för de som befinner sig inom VGR:s fastigheter. Det gäller såväl patienter som besökare och personal. Dessutom kan delar av fastigheterna vara av skyddsvärde.

Beställaren ska ha informerat Driften och den påverkade verksamheten om kommande projekt och vilka delar av fastigheten som påverkas innan entreprenörens arbete påbörjas på plats.

Projektledare alternativt entreprenör ska fylla i blankett för [Arbetsbegäran](#) och lämna till Driften senast tio arbetsdagar innan respektive arbetsmoment påbörjas, exempelvis vid avstängning av olika system, avspärrningar eller liknande. Vid avstängning av brandlarm gäller särskild blankett.

Inget arbete får påbörjas innan beställaren har gett sitt godkännande och Arbetsbegäran är godkänd av Driften.

Alla på arbetsplatsen ska bära synligt ID06-kort samt ha med sig giltig identitetshandling i form av pass eller nationellt id-kort (körkort är ej giltig identitetshandling).

5.1. Fotografering, film och ljudupptagning

Det råder förbud mot fotografering, film och ljudupptagning inom VGR:s fastigheter, både inomhus och utomhus. Förbudet finns av sekretesskäl och för att skydda den

personliga integriteten. Behöver fotografering, filmning eller ljudupptagning ske för att planera eller utföra entreprenörens arbete ska detta godkännas och hanteras enligt gällande regler av beställaren.

5.2. Behörighetskort/passagekort, nycklar

Beställaren hjälper till med underlag för beställningar av behörighetskort/passagekort för entreprenörer och konsulter.

Medtag giltig legitimation vid uthämtningen av behörighetskort.

Behörighetskort/passagekort får enbart användas i tjänsten och ej nyttjas privat.

Inom vissa fastigheter kopplas behörighet till IDo6 efter beställning till beställaren.

Driften lämnar mot rekvisition ut nycklar till låsta lokaler och områden. Efter varje avslutad arbetsdag ska nycklarna återlämnas till Driften om inte annat överenskommit.

5.3. Deltagande av Driften

Arbete som kräver att Driften är på plats annan tid än vardagar mellan klockan 07:00–16:00, måste meddelas till Driften minst tio arbetsdagar innan arbetet ska utföras om inte annat överenskommit.

5.4. Minderåriga/Arbetsplatslärlingar (APL)

Innan en minderårig person får utföra arbete på arbetsplatsen ska det finnas en särskild utsedd handledare som ska ha genomfört, och för BAS-U uppvisat, en särskild riskbedömning för den minderårige utifrån dennes psykiska och fysiska förutsättningar för att kunna utföra arbete på säkert sätt.

Handledaren ska också kunna visa att den minderårige har fått den utbildning och de instruktioner som krävs för att kunna hantera en viss maskin eller ett visst verktyg säkert.

6. Samordning och samverkan

Om byggarbetsplatsen är på ett fast driftsställe ska utöver anvisningar från byggarbetsmiljösamordnare utförande (BAS-U), även anvisningar från

samordningsansvarig på det fasta driftstället följas. Det åligger projektledare tillsammans med entreprenör att säkerställa vilka regler som gäller.

Berörd verksamhet har samordningsansvaret för det fasta driftstället inom sin verksamhet. Det gäller så väl VGR's verksamheter som näringsidkare som hyr lokaler av VGR, exempelvis butiks- och restaurangverksamheter.

Regionområde Internservice har samordningsansvaret på det fasta driftsstället för publika ytor. Publika ytor kan exempelvis vara korridorer, samlingslokaler, entréer, restauranger (i VGR's regi), trapphus eller liknande.

Driften har samordningsansvaret på det fasta driftsstället för drift- och teknikutrymmen samt för kulvertar.

6.1. Samverkan med verksamheten

Många av VGR:s verksamheter är störningskänsliga. Dialog och samverkan med verksamheten är nödvändig och en viktig del av entreprenörens uppdrag.

Inom fastigheter där det bedrivs vård kan det finnas patienter vars hälsa och liv inte får påverkas av byggnation eller renovering. Verksamheten får inte påverkas mer än nödvändigt.

Om pågående arbete upplevs överdrivet störa, har ansvariga inom verksamheten rätt att omedelbart avbryta entreprenörens pågående arbete.

7. Generella Skydds- och Ordningsregler

7.1. Rökning

Det är förbjudet att röka inom VGR:s fastigheter både inom- och utomhus.

7.2. Droger och alkohol

Det är förbjudet att inom VGR:s fastigheter medföra, förtära eller vara påverkad av alkohol eller andra droger.

Alkohol- och drogtestar kan komma att utföras på samtliga personer som utför arbete inom VGR:s fastigheter. Tester kan utföras av Beställaren (VGR) eller av denne utsedd tredjepartskontrollant eller av entreprenör.

Testerna får genomföras vid inpassering till arbetsplatsen eller som slumpmässiga stickprovskontroller under pågående arbete. Syftet är att upprätthålla en säker arbetsmiljö i enlighet med gällande lagstiftning och avtalade krav.

Personal som påträffas påverkade av alkohol eller droger får avvisas från arbetsplatsen.

Beställarens personal får inte bli föremål för tester avseende droger eller alkohol. Detta följer av regeringsformen (2 kap. 6 §), vilken ger offentligt anställda skydd mot påtvingade kroppsliga ingrepp.

7.3. Kränkning

Inom VGR accepteras inte kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

7.4. Användning av mobiltelefoner

Mobiltelefon är tillåtet att använda inom de flesta av våra fastigheter. På vissa platser stör dock mobilsignalerna känslig och i vissa fall livsuppehållande utrustning. Det är därför viktigt att mobilen stängs av eller sätts i flygplansläge på de platser där skylten ”Stäng av mobiltelefon” finns.

7.5. Användning av ljudkällor

Radioapparater, musikspelare eller liknande får inte medtas till arbetsplatsen utan beställarens medgivande.

Hörselskydd med inbyggd radio/musik samt hörlurar/in-ears med radio/musik får inte användas.

7.6. Säkerhetshotande händelser

Myndigheter och privata aktörer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska skyndsamt anmäla om de får kännedom om säkerhetshotande händelser eller verksamhet.

Säkerhetshotande händelser ska därför alltid anmälas till beställaren.

7.7. Smittorisk

Smittorisken i sjukhusmiljö är i allmänhet låg. Sjukvården är skyldig att i förekommande fall smittrena och informera om eventuella faror inom arbetsområdet.

Att passera genom en vårdavdelning kan innebära att sjukdomsalstrande organismer sprids.

Håll alltid god handhygien för att förebygga smittspridning och kontaminering.

8. Trafik med motorfordon

Stor försiktighet ska iakttas vid framförande av fordon inom VGR:s fastigheter.

Fordonstrafik ska begränsas till nödvändig nyttotransport av varor och utrustning.

Inom vissa av VGR:s fastigheter, exempelvis sjukhus, finns underjordiska förbindelsegångar även kallade kulvertar, som kan ta skada av tung trafik. Vid behov av tunga transporter kontakta beställaren.

Finns behov av avstängning av vägar ska det planeras och meddelas beställaren minst tio arbetsdagar innan avstängning ska utföras, om inte annat överenskommits.

8.1. Parkering och uppställning av fordon

Parkering ska ske på anvisade platser med ett utfärdat parkeringstillstånd, som kan köpas via VGR:s parkeringsapp.

Inom etableringsområdets avspärrning tillåts enbart parkering för ambulerande personal och då med ett begränsat antal fordon. Tillstånd erhålls av beställaren.

Fordon får aldrig ställas upp så att de begränsar eller förhindrar framkomlighet, utryckningsfordon, utrymningsvägar eller liknande.

9. Ordning och reda på arbetsplatsen

Alla byggåtgärder ökar risken för den pågående verksamheten. Därför måste entreprenören hålla god ordning på arbetsplatsen och anpassa sitt arbete efter verksamheten för att förhindra buller, dammspridning, och andra störande moment.

Byggarbetsplatsen ska i största möjliga mån avskiljas från pågående verksamhet genom provisoriska damm- och brandtäta väggar.

Arbeten med risk för dammspridning, buller eller andra störande moment kräver särskilda åtgärder, vilka framgår av respektive Administrativa Föreskrifter och Åtgärder av vanligt förekommande projektspecifika, allvarliga risker enligt respektive projekts Arbetsmiljöplan.

Entreprenören ska ha god kontroll över sin utrustning och får ej kvarlämna denna synlig och åtkomlig för obehöriga. Det gäller såväl inom avgränsade arbetsområden som i publika ytor.

Snubbel- och halkrisker ska förebyggas. Hål i golv, väggar och gropar i mark ska spärras av. Skyddsanordningar och avstängningar ska respekteras.

Tydliga avspärningar, skyltar och skyddsanordningar krävs för att minimera att obehöriga får åtkomst till byggarbetsplatsen. Inom VGR:s fastigheter vistas många med funktionsvariationer. Extra hänsyn måste därför tas till framkomlighet, tillgänglighet och påverkan/förändring av ledstråk och/eller andra tillgänglighetspåverkande åtgärder.

9.1. Hantering av byggmaterial

Brännbart rivningsmaterial ska omgående forslas bort. Beställare ska tillsammans med entreprenör säkerställa anvisad plats för material, verktyg etcetera. Denna plats ska framgå av entreprenörens arbetsplatsdispositionsplan (APD-plan).

Material får av säkerhets- och framkomlighetsskäl aldrig lagras i kulvert och korridorer.

9.2. Blockering av utrustning

Inom VGR:s fastigheter finns akutvagnar, brandskyddsutrustning och hjärtstartare uppställda på särskilt markerade platser. Behöver sådan utrustning flyttas eller blockeras ska personal inom aktuell verksamhet och beställaren kontaktas.

10. Skyddsanordningar

Innan ett arbete påbörjas ska entreprenören alltid kontrollera att erforderliga skyddsanordningar är korrekta och säkert utförda. Om en skyddsanordning måste tas bort för att arbetet ska kunna utföras är det en skyldighet att återställa den. Ett arbete kan innebära att man måste sätta upp en tillfällig avspärning omkring arbetsplatsen

för att förhindra att någon skadar sig. Observera att om en skyddsanordning tas bort för att kunna utföra ett arbete, är det en skyldighet att återställa den.

Om skyddsanordning ej omedelbart kan återställas ska detta rapporteras till arbetsledningen och BAS-U (underlåtenhet eller slarv kan medföra straffpåföljd enligt AML kap.8 §2).

Arbetsområdet/byggarbetsplatsen ska, där det är möjligt, hägnas in/spärras av och förbudsskyltar ska sättas upp runt om. Det ska vara tydligt för alla och envar att inga obehöriga får vara inne i arbetsområdet.

10.1. Arbete på och med byggnadsställningar

Uppbyggnad, nermontering samt justering av byggnadsställningsmaterial får endast utföras av personal som har genomgått relevant utbildning och kan styrka sin kompetens med dokumentation. Utbildningen ska uppfylla kraven enligt gällande lagstiftning. Arbetsgivaren ansvarar för att rätt skyddsutrustning, såsom fallskydd, används och att arbetsmiljön vid ställningsarbete är säker.

Arbete från byggnadsställning får endast påbörjas och genomföras efter det att ställningen inspekterats och säkerställs som stabil och korrekt monterad.

Regelbundna kontroller av ställningen ska genomföras under den tid som ställningen står uppställd och används. Notera att även uppbyggd ställning som inte används behöver regelbundet kontrolleras.

11. Stöld, inbrott och skadegörelse

Vid stöld, inbrott eller skadegörelse ska polisanmälan ske. Tjänsteperson i Beredskap (TiB) ska informeras. Se Krishanteringsplan byggprojekt. Erhålls från projektledaren.

12. Transporter inom byggnad

Transporter till och från byggarbetsplatsen ska utföras med hänsyn till verksamhetens art och samordnas med verksamheten.

Där det är möjligt, ska en utsedd hiss avvaras till projektet (bygg hiss) där det befintliga ytskiktet skyddas och bevaras. Denna hiss ska så långt som möjligt låsas till

projektet och inte vara tillgänglig för patienter, besökare, personal och andra som vistas inom VGR:s fastigheter. Driften ska alltid ha tillgång till hissen.

13. Personlig skyddsutrustning

Variationer för hur det personliga skyddet ska vara utformat styrs av arbetsplatsens arbetsmiljörisker och omfattning.

Utrustning som är obligatorisk och alltid ska användas inom arbetsområdet:

- Varselkläder som minst uppfyller EN 20471 klass 2 alternativ 3. Varselklädseln utgörs av en jacka, collegetröja eller liknande. T-shirt som uppfyller klass 2 alternativt 3 kan användas. OBS! så kallad "One size" väst är inte tillåtet.
- Skyddshjälm med hakrem (3- eller 4-punkt fäste). Hakrem ska vara knäppt under hakan.
- Hårnät (ska användas av långhåriga personer vid arbete intill roterande maskindelar).
- Varselkläder nertill ska vara av typen långbyxor som minst uppfyller EN 20471 klass 2. OBS! Så kallade "piratbyxor" och kortbyxor är inte tillåtet.
- Skyddsskor med spiktrampskydd och skyddståätta.

Utrustning som obligatoriskt ska medtagas ute på arbetsområdena:

- Hörselskydd (kåpor eller proppar) ska användas då ljud/oljud överstiger 85db.
- Första hjälpen-kit i fickformat (delas ut på säkerhetsintroduktion).
- Skyddshandskar avsedda för ändamålet.
- Skyddsglasögon eller hjälmvisir. Notera att synförstärkande glasögon normalt inte är klassade som skyddsglasögon.
- ID06 kort och giltig identitetshandling (pass eller nationellt id-kort).
- Godkända yrkesbevis för framförande av arbetsmaskin.

Exempel på utrustning som kan utöver ovanstående behövas då arbetsuppgiften kräver det:

- Flamskyddskläder.
- Personligt fallskydd.
- Andningsskydd alt. Friskluftmask.

- Skyddskängor med höga skaft (spiktrampskydd och skyddståhätta).

Övrig information gällande personlig skyddsutrustning:

Vid arbete i CE-märkta arbetsmaskiner med skyddsklass ställs inga krav på personlig skyddsutrustning såsom kläder, skor, hjälm eller liknande. Om maskinföraren behöver lämna fordonet under arbetet ska dock personlig skyddsutrustning användas enligt ovanstående krav.

Observera att det kan finnas särskilda förhållningssätt gällande klädsel vid arbete/besök på kliniker och avdelningar med exempelvis inriktning mot psykiatri, operation, infektion och neonatal. En kontakt ska alltid tas med projektledaren för att förvissa sig om vilken typ av varselkläder/skyddskläder som ska användas i aktuell entreprenad.

14. Brandsäkerhet

Västra Götalandsregionen har en nollvision vad gäller brand. Samtliga entreprenörer måste veta vad som gäller om något händer.

Det ingår i entreprenörens uppdrag att identifiera och minimera brandrisker och brister i brandskyddet. Eventuella risker och brister ska rapporteras till arbetsledning och beställare,

Om brandhändelse uppstår ska entreprenör vidta åtgärder för att minska risken för att brand och brandgaser sprids.

Varje situation är unik och om det sker en brandincident finns rutiner för hur entreprenören förväntas agera. I vilken ordning aktiviteterna ska utföras måste bedömas utifrån den aktuella situationen.

- Försök släcka branden med befintlig brandsläckningsutrustning.
- Stäng in branden genom att stänga dörrar och fönster.
- Rädda dig själv och andra i din närhet, men ta inte för stora risker.
- Varna andra som kan vara i fara.
- Larma räddningstjänsten genom att ringa 112.

Entreprenörens arbetsledning ansvarar för att denne har tillräcklig kunskap och lokalkännedom för att hantera en eventuell incident. För mer information om utrymning se projektets Arbetsmiljöplan.

14.1. Systematiskt brandskyddsarbete

I vissa projekt finns en separat projektanpassad handling "Brandskydd under byggtid" framtagen. I de projekt gäller den projektanpassade handlingen före nedanstående skrivning.

Det systematiska brandskyddsarbetet syftar till att uppfylla de krav som ställs enligt nationella lagar och förordningar, såsom lagen om skydd mot olyckor, arbetsmiljölagstiftning och försäkringskrav. Huvudmålet med arbetet är att förebygga och begränsa skador som kan uppstå vid brand, både för att skydda människor och egendom.

Genom detta arbete minimeras även riskerna för kostsamma produktionsbortfall och driftavbrott.

Planen för det systematiska brandskyddsarbetet beskriver brandskyddsåtgärderna under byggtiden och fungerar som en vägledning för vad som ska kontrolleras, insatsplaner samt visar placeringen av brandskyddsprodukter och installationer.

I APD-plan ska behov bedömas och innehålla uppgifter om exempelvis placering av:

- Släckutrustning, befintliga brandposter
- Brandcellsgränser
- Utrymningsvägar
- Vägledande markering
- Nödbelysning
- Brand- och utrymningslarm

Alla medarbetare inom projektet ska ha tillräcklig kunskap om brandskydd för att kunna arbeta säkert, minska brandrisker och begränsa skador om en brand uppstår. Informationstavla gällande brandskydd ska anslås på arbetsplatsen.

Det är varje medarbetares ansvar att ta del av denna information.

Informationstavla ska bland annat innehålla:

- Vanliga brandrisker och hur de förebyggs.

- Vilka skyddssystem som finns, brandcellsgränser och utrymningsvägar.
- El-utrustning och kemikalieanvändning.
- Larm- och utrymningsrutiner, återsamlingsplats.
- Regler för:
  - brandfarliga gaser och vätskor samt explosiva ämnen
  - brandfarliga heta arbeten

14.2. Brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats, brandfara och brandredskap

Heta arbeten på tillfällig arbetsplats får ej utföras utan ett särskilt tillstånd.

Beställaren är ansvarig för att delegera tillståndsansvaret till entreprenören.

Alternativt utfärdar beställaren (Driften) tillståndet.

I ramavtalsprojekt företräds beställaren av Driften som delegerar tillståndsansvaret till entreprenör. I vissa projekt kan Driften själva utfärda tillståndet.

I upphandlade projekt företräds beställaren av den chef som har skrivit på kontraktet. Delegering av tillståndsansvaret till entreprenör sker via skrivelse i projektets Administrativa föreskrifter och Kontrakt.

I projekt med utrymmen med driftsatta system delegerar Driften alltid tillståndsansvaret till entreprenör alternativt utfärdar tillståndet själva. Det gäller oavsett om det är ramavtalsprojekt eller upphandlade projekt.

Den som ska utföra heta arbeten ska ha erforderlig utbildning, giltigt personcertifikat utfärdat av en konceptägare enligt SBF 2022 och erfarenhet av brandskydd.

Giltigt certifikat ska alltid kunna uppvisas.

Brandvakt ska ha erforderlig utbildning, giltigt personcertifikat utfärdat av en konceptägare enligt SBF 2022 och erfarenhet av brandskydd. Brandvakt ska alltid finnas på arbetsplatsen, även under raster och minst en timma efter att arbetet avslutats.

Till heta arbeten räknas arbeten med verktyg eller utrustning som alstrar värme eller gnistor, exempelvis matt läggning, kapning med tigersåg eller andra gnistalstrande verktyg.

Brandrisken ska beaktas och åtgärder ska vidtas för att minimera den.

Säkerställ att säkerhetsreglerna för brandfarliga heta arbeten följs, Se Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) säkerhetsregler för heta arbeten, [13 säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats \(SBF 506\)](#).

Informera alltid tillståndsansvarig om planerad användning av brandfarliga material. Brandsläckningsutrustning ska markeras med skyltar på lämpliga ställen. Befintliga brandposter ska vara i drift och får inte döljas. Information ska ges om hur brandsläckare hanteras och var de finns. Brandsläckare ska vara inritade i APD-planen.

Skyltar och andra vägledande markeringar för utrymning ska finnas och vara inritade på APD-plan. Utrymningsvägar ska hållas fria.

Gas- och gasolflaskor ska, då de inte används, samlas på särskild anvisad plats med varningsskylt i samråd med beställare samt vara inritade i APD-plan.

14.3. Avstängning brandlarm

Entreprenör ska kontakta Driften innan avstängning av brandlarm. Blanketten [Beställning avstängning av brandlarm](#) ska fyllas i och lämnas in av entreprenören.

Se respektive projekts Administrativa Föreskrifter avseende provisoriskt brandlarm.

14.4. Byggnadstekniskt brandskydd

Brandtekniska funktioner, som dörrar, dörrstängare, hissar, ventilation, med flera funktioner, ska endast stängas av om det är absolut nödvändigt. Avstängningen ska vara så kort och avgränsad som möjligt och får endast ske i enlighet med VGR:s rutiner. Dörrar och fönster i brandcellsgränser får inte lämnas öppna eller ställas upp med kilar och liknande.

Om brandtekniska funktioner har påverkats eller stängts av ska dessa åtgärdas permanent eller provisoriskt innan entreprenören lämnar platsen, dock senast vid arbetsdagens slut.

Driften ska alltid informeras innan avstängning av byggnadstekniskt brandskydd sker.

14.5. Brandfarlig vara

Ett särskilt medgivande från beställaren behövs. Entreprenören får inte ta in mer brandfarlig vara (gas/vätska) än vad som krävs för det arbetsmoment som ska utföras.

Den brandfarliga varan ska hållas under uppsikt under tiden den befinner sig inom berörd del av fastigheten och ska tas med ut i händelse av brand/brandlarm samt vid arbetsdagens slut.

15. Arbeten med farliga ämnen

15.1. Farosymboler

Farliga ämnen och kemikalier är märkta med farosymboler, exempelvis giftigt, frätande, brandfarligt, radioaktivt, självantändande och smittförande. Det är entreprenörens skyldighet att känna till dessa symboler och agera med försiktighet där farliga kemikalier och ämnen finns lagrade.

I vissa riskutrymmen finns namn och telefonnummer på personer som ska kontaktas då riskutrymmet inte är bemannat. Arbetet får endast ske i samråd med verksamheten.

15.2. Rivning och hantering av asbest eller asbesthaltigt material

Vid misstanke om asbest ska arbetet avbrytas och provtagning utföras för vidare analys. Misstanke om asbest ska omgående rapporteras till beställaren.

Arbetet får endast utföras av behörig saneringsfirma.

Innan arbetet startar med rivning och hantering av asbest eller asbesthaltigt material ska följande uppvisas:

- medicinsk kontroll.
- särskild utbildning för asbesthantering.
- anmälan till Arbetsmiljöverket.
- hantering och skyddsinstruktioner ska vara uppfyllda.

Hanterings- och skyddsinstruktionerna ska minst omfatta:

- åtgärder för att förhindra dammspridning,
- personlig skyddsutrustning,
- typ av andningsskydd,
- arbetsmetod,
- efterstädning,
- avfallshantering, och
- personlig hygien.

15.3. Arbete med hårdplaster, exempelvis kemisk härdning

Endast personer som har

- arbetsgivarens tillstånd,
- har genomgått utbildning,
- har genomfört medicinsk kontroll och
- har ett godkänt tjänstbarhetsintyg

får utföra arbete som kan innebära exponering av hårdplast.

Ovanstående krav ska uppvisas innan arbetet får starta.

15.4. Användning av kemiska produkter

I första hand ska valet av kemiska produkter minimera miljö- och hälsopåverkan.

Alla kemikalier ska vara godkända för användning enligt projektets kontrollplan miljö.

- Alla kemikalier som ska användas i bygget måste rapporteras till BAS-U innan användning.
- Säkerhetsdatablad (SDB) måste finnas för varje kemikalie.
- Förvaring av kemikalie måste ske rätt och vara tydlig på APD-planen.
- Avfallshantering av kemikalier måste ske enligt anvisningar i SDB.
- Riskbedömning måste vara utförd för de kemikalier med piktogram innan dessa tas in på byggarbetsplatsen. Det ska tydligt framgå vilken typ av Personlig skyddsutrustning (PPE) som ska användas.

- Arbetsgivaren ska säkerställa att arbetstagarna har rätt PPE.

Undvik arbete med starkt luktande ämnen i trånga eller dåligt ventilerade utrymmen.

Förbättra ventilationen i arbetsområdet innan användning eller använd rätt andningsmask.

Om farliga ämnen måste användas ska BAS-U tillse att samtliga på arbetsplatsen får information om vilka risker varje ämne kan medföra och vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas.

16. Fysikaliska arbetsmiljörisker

16.1. Buller

Åtgärder för att minska hörselskadligt buller ska vidtas av alla verksamma på arbetsplatsen. Detta görs dels genom att använda sådana maskiner och utrustningar som ger så lite buller som möjligt, dels genom att avskärma speciellt bullrande arbeten.

Då verksamhet pågår i närheten av arbetsområdet måste bullrande/störande arbeten planeras väl i samarbete med verksamhetsansvarig/samordningsansvarig på fast driftsställe.

Om bullernivån överstiger 80 dB, ska arbetstagarna informeras om riskerna med buller. Om bullernivån överstiger 85 dB ska det vara krav på att använda hörselskydd.

Högre ljudnivåer än 85 dB på en arbetsplats betyder att arbetsgivaren måste vidta åtgärder för att sänka ljudnivåerna. Om det inte är möjligt måste arbetsgivare se till att hörselskydd används.

16.2. Damm

Vissa förvaltningar har egna riktlinjer avseende samverkan och ansvarsfördelning mellan tekniker, hantverkare och sjukvård samt förebyggande åtgärder vid byggnadsarbeten i vårdlokaler, exempelvis SU, SKAS och SÄS.

Ta del av dessa förvaltningars egna riktlinjer.

Jämför även skrivningar i respektive projekts Administrativa Föreskrifter avseende dammskydd.

Om kvartsdamm förekommer där arbete pågår och/eller där personer rör sig och kan sprida vidare damm till andra verksamheter/lokaler ska entreprenören säkerställa att dammspridning minimeras, genom att:

- Kontrollera att det inte finns hål ovan undertak som kan orsaka dammspridning mellan rum.
- Arbeta med stängda dörrar.
- Tejpa för dörrar om möjligt i samråd med verksamheten.
- Ej öppna fönster, det motverkar undertryck i rummet.
- Alltid använda utrustning/verktyg som minskar dammspridning, exempelvis bormaskin med dammsugare, byggfläkt med filter för dammfiltrering.
- Lägga alla rivningsmassor i vagnar som ska vara väl övertäckta med exempelvis våta lakan under uttransport genom lokaler med pågående verksamhet. Håll hjulen rena på vagnarna.
- Utföra dammsugning och våttorkning efter varje avslutad arbetsdag.
- Byta våta lakan/klibbmattor regelbundet.
- Genomföra extra städning om så erfordras.
- Använda våtmetoder vid sågning och slipning.
- Använd dammavskiljande utrustning och effektiva ventilationssystem.

Tillpassad andningsskydd ska användas. Även fordonskörning kan generera skadlig dammexponering.

17. Avfall

Det är inte tillåtet att hälla avfall i avloppssystemet. Förbudet gäller även vattenbaserade färger och penseltvätt.

Information om övrig avfallshantering framgår av projektets Miljöplan.

18. Håltagningar och tätning

Håltagning i väggar eller bjälklag ska ske med försiktighet, speciellt i brandcellsavskiljande och bärande delar.

Igensättning av ursparning och håltagning ska utföras så att värme-, fukt-, brand-, ljudfunktion samt utseende på befintlig konstruktion ej förändras.

Håltagningar i brandcellsgränser ska inte vara öppna längre än nödvändigt och måste alltid vara tätade vid arbetsdagens slut till lägst brandteknisk klass EI 60, alternativt till lägst samma klass som den genombrutna konstruktionen i övrigt. Gällande brandteknisk klass utreds av projektets brandkonsult. Utrymmen med öppna håltagningar i brandcellsgränser ska hållas under uppsikt.

Genomföringar för installationer i brandcellsskiljande konstruktioner brandtätas med metod och produkt i samma brandklass som den genombrutna konstruktionen.

Håltagningar lagas provisoriskt snarast möjligt med exempelvis tätningsskuddar tills dess att den permanenta tätningen utförs.

19. Arbeten med tekniska system

Tekniska system försörjer många gånger kritisk verksamhet och därför ska stor varsamhet vidtas vid arbete med dessa system. Komponenter i systemen är känsliga för värme, slag, stötar och annan felaktig hantering.

Inför arbeten i drifts- och teknikutrymmen, som exempelvis fläktrum, undercentraler, elutrymmen och hissmaskinrum, ska entreprenören utföra en arbetsberedning för respektive arbetsmoment och projekt. En arbetsbegäran per projekt. Arbetsberedningen ska presenteras för beställaren i samband med Arbetsbegäran.

19.1. Avstängning av media

Vid mekaniska arbeten eller heta arbeten på rörledningar för vätskor, gaser eller avlopp ska dessa ledningar stängas av och tömmas.

Många anläggningar och installationer kan vara mycket kritiska för verksamheten.

Riskanalys görs med projektledare, verksamheter och Driften för att utreda vilka verksamheter och system som berörs. Riskanalysen ska resultera i en handlingsplan. Denna plan hanterar rutiner för bland annat:

- Hantering av läckage.

- Förbikoppling med provisoriska ledningar/kanaler.
- Egenkontroll vid avstängningsarbeten.
- Skyddsrutiner vid arbete i avloppsanläggningar.

Vid tillbud, olyckor och andra händelser som orsakat en störning eller ett annat fel ska Driften omgående kontaktas för att snabbt kunna avhjälpa felet.

19.2. Medicinska gaser

Inga arbeten på anläggningsdelar med medicinska gaser får utföras utan godkännande av Driften.

Nödavstängning för centralgas finns på varje vårdavdelning.

19.3. Elsäkerhet

För varje arbete, eller viss typ av arbeten, där det finns elektrisk fara ska en elsäkerhetsplanering genomföras. Av planeringen ska minst framgå vilka risker som identifierats, vilka säkerhetsåtgärder som vidtagits och vem som ansvarar för åtgärderna.

Se beställarens dokument [Elsäkerhet – Riktlinje](#).

Entreprenören ska följa lokala säkerhets- och ordningsregler och själv inhämta dessa från lokal Driftenhet.

Om den som utför arbetet bedöms olämplig eller inte följer gällande rutiner kan driftchef eller eldriftsledare omedelbart avbryta arbetet.

Varje yrkesman ska använda erforderlig utrustning för blockering och skyltning. Samtliga blockeringsdon och skyltar ska vara märkta med namn och telefonnummer till den som ansvarar för åtgärden.

Avbrottsaviseringar till berörda verksamheter ombesörjs normalt av eldriftsledare.

Vid fel på grund av egna arbeten ska beställarens larmkedja aktiveras, se Krishanteringsplan byggprojekt.

19.4. Byggbelysning

Det ska finnas byggbelysning som ska vara anpassad efter om det är inomhusarbete eller utomhusarbete samt om arbete utförs under vinterhalvåret eller sommarhalvåret.

Vid de tillfällen som projektet demonterar/justerar belysning som berör tredjeman ska ersättningsbelysning monteras.

20. Arbete med maskiner och fordon

20.1. Arbete med handburna maskiner

För att arbeta med handburna maskiner, såsom motorkap, bormaskin, såg, tigersåg, vinkelslip, cirkelsåg och liknande, krävs att användaren har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att säkerställa ett korrekt och säkert handhavande.

Det är avgörande att arbetstagaren förstår maskinens funktion och de potentiella risker som är förknippade med användningen. Arbete med sådana maskiner får endast påbörjas efter att arbetsgivaren har godkänt det och användaren har fått nödvändiga instruktioner.

Arbetsgivaren ansvarar för att tydliga rutiner för säker användning av maskiner finns, och att personlig skyddsutrustning som hörselskydd, skyddsglasögon, handskar och andningsskydd tillhandahålls och används vid behov.

Eventuella fel på maskinen eller misstanke om risk för skada ska omedelbart rapporteras, och arbetet ska avbrytas tills problemet har åtgärdats.

Använd vibrationsdämpande verktyg och begränsa arbetstid med vibrerande utrustning. Regelbundna pauser minskar risken för belastningsskador, se exempelvis [Poängmetod för uppskattning av daglig vibrationsexponering](#).

20.2. Fordon och arbetsmaskiner

För att få lov att framföra arbetsmaskiner, såsom mobila arbetsplattformar, kranar, grävmaskiner, lastmaskiner, schaktmaskiner, hjullastare, truckar med flera krävs kör tillstånd från BAS-U och giltigt utbildningscertifikat. Vid förfrågan ska föraren kunna uppvisa dokumentation som styrker den erforderliga kompetensen.

Övriga krav gällande fordon och arbetsmaskiner inom arbetsområdet:

- Säkerhetsbälte ska användas i alla fordon där sådant är installerat.
- Tomgångskörning är tillåten i högst 1 minut. Undantag; då arbetsuppgiften kräver det.
- Maxhastighet inom arbetsplatsområden är 20 km/h. Vid passage av personer 10 km/h
- Första hjälpen-utrustning ska finnas i samtliga fordon
- Brandsläckare typ ABC, pulver (6 kg) ska finnas i alla arbetsfordon. För personbilar som används inom arbetsområdet ska det finnas en brandsläckare på minst 2kg.
- Maskiner med hydraulisk utrustning ska vara utrustad med slangbrottsventiler
- Saneringsutrustning (spill kit) ska finnas i arbetsfordon (inkl. hydrauliska arbetsmaskiner) som ska användas inom arbetsområdet. Storlek på spill kit ska anpassas till fordonsstorlek (mängden olja och kemiska produkter)
- Parkering får endast ske på särskilt anvisad plats vilken ska anges i APD-plan.
- Om arbete utförs enligt Trafikverkets regler för "Arbete på väg" ska gällande regler efterlevas i sin helhet.

Grävmaskiner, kranar, lyftanordningar, hissar och liknande utrustningar eller fordon måste besiktigas med vissa tidsintervall. Utrustning eller fordon som saknar uppgift om godkänd besiktning eller har erhållit anmärkning i samband med besiktning får inte användas på arbetsplatsen. Besiktningsintyg ska uppvisas för BAS-U innan arbete får påbörjas.

Utrustning där aktuell uppgift saknas om godkänd besiktning får inte användas på arbetsplatsen.

21. Markarbeten

Inom schaktnings- eller pålningsområde ska el- och rörledningar alltid markeras för att minimera riskerna för ett eventuellt avbrott. Observera att det kan förekomma interna ledningar vilka ej framgår av Ledningskollen.se.

Innan maskingrävning nära riskzon för el- eller telekablar påbörjas ska beställaren kontaktas.

Schaktansvarig ska utses och ge klartecken innan arbetet får starta. Schaktet ska inspekteras dagligen av schaktansvarige.

22. Disciplinära åtgärder

Den som bryter mot dessa Säkerhetsföreskrifter för entreprenörer riskerar att bli avvisad från arbetsplatsen och kan drabbas av arbetsrättsliga sanktioner.

23. Kontakt

Kundtjänst (dagtid 07:00–16:00)

010-441 35 00

Kundtjänst nås under ordinarie arbetstider. Kundtjänst kan koppla vidare till lokal Driftenhet, projektledare eller tjänsteperson i beredskap.

TiB, Västra Götalandsregionens växel (dygnet runt)

010-441 00 00

Utanför ordinarie arbetstider är det Västra Götalandsregionens växel som kontaktas. Via den kan entreprenören nå medarbetare och funktioner som är i tjänst.